

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

24 HAZİRAN 2018

**CUMHURBAŞKANI VE 27. DÖNEM MİLLETVEKİLİ GENEL
SEÇİMİNDE SİYASİ PARTİLERİN DİJİTAL DÖNÜŞÜM
POLİTİKALARININ VE EYLEMLERİNİN SEÇİM BEYANNAMELERİ
ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Haziran 2018

TBD İcra Kurulu

Ankara

İÇİNDEKİLER

BİLİŞİMLE EKONOMİK KALKINMA	4
DİJİTAL DÖNÜŞÜM KURUMSAL YAPISI	4
NİTELİKLİ İNSAN KAYNAĞI ve GÜÇLÜ TOPLUMSAL YAPI	5
Eğitim ve Öğrenim	5
Bilişim Teknolojilerinin Topluma Nüfuzu/ Sayısal Bölünme	6
Yeni Meslekler	7
İstihdam	8
YÜKSEK TEKNOLOJİYE YÖNELEN BİR EKONOMİK YAPININ OLUŞTURULMASI	8
Sanayide ve hizmetlerde küresel rekabet gücünün ve verimliliğin arttırılması	8
Akıllı Üretim	9
İnovasyon ve Girişimcilik	10
Etkin Ar-Ge Politikaları	10
Güçlü Bilişim Sektörü	11
Destek ve Teşvikler	12
KAMU HİZMETLERİNDE KALİTE VE ETKİNLİĞİN ARTMASI	13
Dijital Devlet	13
Kamu Yatırımlarının Planlanması ve Projelerin Etkin Uygulanması	14
REKABET ve GÜVENLİK	15
Rekabet ve Fikri Haklar	15
Siber Güvenlik	15
ULUSAL KALKINMA HEDEFLERİ ÇERÇEVESİNDE İZLEME VE DEĞERLENDİRME	16
SONSÖZ	17

GİRİŞ

Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınması, ancak ve ancak, toplumun bilişim teknolojilerinin sunduğu ürün ve hizmetlerden eşit yararlanması ve tüm sektörlerde bilişim teknolojisinin etkin kullanılmasıyla mümkündür. Günümüz teknolojik gelişimi bu durumu mecbur kılmaktadır.

24 Haziran 2018 tarihinde Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi yapılacaktır. Siyasi partiler, iktidara geldiklerinde uygulayacakları politika ve planlarını seçim beyannamelerine yansıttılar. Siyasi partiler tarafından iktidara geldikleri vakit ortaya koyacakları bu çalışmalar, TBD tarafından “dijital dönüşümle kalkınma” kapsamında değerlendirildi.

Tüm siyasi partilerin ana hedefinin “Türkiye'nin kalkınması ve büyümesi ile yüksek refah düzeyi” olması gerekliliğinden hareket edilerek, “dijital dönüşümle kalkınma” kapsamında gerekli politika ve eylemler TBD gözüyle ortaya konmuştur. Raporla ortaya konan bu bilgiler, TBD tarafından basımı yapılan “2017 Yılı Değerlendirme Raporu”, “Bilişimle Gelişim: Akıllı Yaşam Evresi” raporu ve 2017, 2018 yıllarında yapılan etkinliklerden elde edilen sonuçlar derlenerek ortaya çıkartılmıştır. Bu sonuçlar, ayrıca, ülkemizin Akıllı Yaşam'a dönüşümünü sağlayacak eylem ve politikalarlardır.

Raporla, partilerin birbiriyle karşılaştırmasından ziyade, TBD tarafından ülkemizin bilişimle kalkınması kapsamında ortaya konan çalışmaların, partiler tarafından bakışları incelenmiş ve aşağıda belirlenen ölçümler kapsamında değerlendirme yapılmıştır:

- 0 : Hiç bir siyasi partinin seçim beyannamesinde konu doğrudan yer almamaktadır.
- 1 : Bazı siyasi parti beyannamelerinde konuya değinilmektedir.
- 2 : Çoğu siyasi parti beyannamelerinde konuya değinilmektedir.
- 3 : Tüm siyasi partilerin beyannamelerinde bulunmaktadır.

Rapor aynı zamanda, karar alıcılara ve politika belirleyicilere yol gösterici olacağına inanılmaktadır.

Raporu hazırlayan TBD İcra Kurulu'na teşekkür ederiz.

Saygılarımızla
Türkiye Bilişim Derneği
Yönetim Kurulu

TBD’NİN “DİJİTAL DÖNÜŞÜMLE KALKINMA” POLİTİKALARININ VE EYLEMLERİNİN SİYASİ PARTİLERİN SEÇİM BEYANNAMELERİ ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRMESİ

BİLİŞİMLE EKONOMİK KALKINMA

Bilişim teknolojilerinin etkin kullanımı, toplumun ekonomik ve sosyal yaşam seviyesine olumlu yansımaları ve bu çerçevede ekonomik büyümeyi hızlandırması, istihdam alanları yaratması, sağlık ve eğitim seviyesi ve toplumun yaşam kalitesini yükseltmesine olanak sağlamaktadır. Bu kapsamda, bilişimle sürdürülebilir bir büyüme performansını yakalayabilmesi için; küresel rekabet gücünü arttırmaya, teknoloji üretmeye, işgücü eğitimi ve yenilikçilik/girişimcilik/Ar-Ge ve istihdam konusunda etkin politikaların geliştirilmesine ve uygulamaya konmasına gerek duyulmaktadır.

1. Sürdürülebilir büyüme. Türkiye’nin sürdürülebilir bir büyümeyi yakalayabilmesi için bilişim teknolojilerinin etkin kullanımına yönelik politikalar ortaya konmalıdır. Bu kapsamda, Bilişim Sektörü “ stratejik sektör ” olarak tanımlanmalı ve ulusal bilişim stratejisi ülkemizin kalkınma programının ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilmelidir.	2
2. Bilişimle Kalkınma Şurası. 2002 ve 2004 yılında toplanan Bilişim Şurası’nın üçüncüsü yapılarak bilişim sektörünün tüm paydaşları bir araya gelmelidir. Şura kapsamında Sanayi 4.0 göz önüne alınarak, ülkemizi ileriye taşıyacak yeni gelişim politikaları için çözümler ortaya konmalıdır.	0
3. Yerli yazılım sanayi. Yerli Yazılım Sanayi kalkınma için kritik alanlardan biri olarak ilan edilmeli ve kamu kurum ve kuruluşlarında öncelikli olarak yerli yazılım çözümlerinin kullanılması sağlanmalıdır. Yazılım ihracatçısının destek ve teşviklerden etkin yararlanmasını sağlayan mekanizmalar ortaya konmalıdır.	2
4. KOBİ dijital dönüşümü. KOBİ’lerin ekonomiyi şekillendiren yapısı nedeniyle KOBİ’lerin dijital dönüşümü öncelikli olarak sağlanmalıdır. KOBİ’lerin yüksek katma değerli üretime yönelmesine destek verilmelidir.	2
5. Kamu verileri. Gizlilik içermeyen ve kişisel veri kapsamında tutulmayan kamu verileri ekonomiye kazandırılarak katma değer yaratılmalıdır. Kamu verisinin katma değerli hizmetlerin geliştirilmesi amacıyla üçüncü taraflarla paylaşımı için açık veri (open government) portalı kurulmalıdır.	0

DİJİTAL DÖNÜŞÜM KURUMSAL YAPISI

Ülkemizin bilişimle gelişimine yön veren, ulusal politika öncelikleri doğrultusunda koordinasyonu sağlayan, yol göstermek ve denetlemek üzere ve en üst siyasi

otoriteye doğrudan bağlı olarak çalışmalarını yapan bir yapının olması hedeflere ulaşmak açısından önemli görülmektedir.

6. Dijital Dönüşüm idari yapısı. Türkiye'nin Yeni Yaşam Evresine geçişinin, yetkili elden yönetilmesi için 'Bilişim Bakanlığı' kurulması veya Ulusal Bilişimle Gelişim sürecine ilişkin olarak kurumlar arası ve kurumlar üstü seviyede ihtiyaç duyulan çalışmalar ile ulusal politika öncelikleri doğrultusunda koordinasyonu sağlamak ve denetlemek üzere, en üst siyasi otoriteye bağlı bir Dijital Dönüşüm ve Bilgi Toplumu idari yapısı oluşturulmalıdır.

Bu yapı aynı zamanda Dijital Dönüşüm kapsamında dünyadaki teknolojik değişimin takibini yapacak, yeni meslekleri öngörece ve standartlarını belirleyecek bir çatı organizasyonun olmalıdır. | 2 |
| 7. TBMM Bilişim Komisyonu. TBMM bünyesinde milletvekilleri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, akademisyen ve STK temsilcilerinden oluşan "Bilişim Komisyonu" kurulmalıdır. TBMM kapsamında görev yapan söz konusu Komisyon, siyasi idarenin yapılan bilgi toplumu dönüşüm çalışmalarından bilgilendirilmesi ve çalışmaları tamamlayıcı olması açısından önem göstermektedir. | 0 |

NİTELİKLİ İNSAN KAYNAĞI ve GÜÇLÜ TOPLUMSAL YAPI

Eğitim ve Öğrenim

8. Analitik düşünen gençlik. İlk ve orta öğretimde okuyan çocukların sistematik düşünme, problem çözebilme, olaylar arasındaki ilişkileri görebilme ve yaratıcı düşünebilme gibi yetiler kazanmalarına yardımcı olmak için müfredat değişikliği yapılmalıdır. MEB teknik ve meslek liseleri ve üniversite müfredatlarının da, öğrencileri tamamen ezberden uzak, araştırmaya ve yenilikçi düşünmeye yönlendirecek ve öğretmenlerin de bu şekilde öğrenci yetiştirmelerini teşvik edecek bir yapıya dönüştürülmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Ayrıca, Türkiye'nin yedi bölgesinde 8-14 yaşları arasında çocuklara; dijital okuryazarlık, kodlama, mobil uygulama geliştirme, oyun ve web sitesi geliştirme konularında eğitim verilmelidir. Sivil toplum örgütlerinin bu konudaki girişimleri desteklenmelidir.

Eğitimde, okul-işyeri işbirliği desteklenmelidir. Derslerin iş kollarına göre yapılacak protokollerle fabrikalarda, atölyelerde vb. gerçekleştirilmesi yönünde çözümler üretilmelidir. | 1 |
| 9. Sanayi-Üniversite-Girişimci işbirliği. Sanayinin ihtiyaç duyduğu kalifiye insan kaynağı için sanayi-üniversite-girişimci etkileşiminin güçlendirilmesi ve nitelikli insan kaynağının dijital dönüşüm ile birlikte değişen ihtiyaçlara uyum sağlayacak şekilde hazırlanması için yeni eğitim programları | 2 |

geliştirilmeli.

Sanayi 4.0'ın doğru anlaşılabilmesi ve fırsatların kaçırılmaması için Üniversite - Sanayi işbirliğine her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Gelecek neslin çalışma hayatı boyunca en az 6-7 defa iş değiştireceği, bu nedenle de tek bir diplomanın yeterli olamayacağı, sahip olunan bilginin de 6-7 yılda bir yarısının eskiyeceğine ya da kaybolacağı tespitleri yapılarak; bu hızlı değişim ve dönüşüm ortamında, dijitalleşme sürecine hazırlık noktasında istenilen seviyede olmadığımız ve bu sebeple veri işlemeye, bilgisayar okuryazarlığına ve buradan çözüm üretmeye yönelik olarak müfredat ve eğitim sistemimizin gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin sektörü, istihdam ve üretim yapısıyla tanınması açısından staj programları merkezi/sektör STK'ları tarafından değerlendirilmelidir. Bilişim sektörü/Endüstri 4.0 teknolojilerinde uzmanlaşma mezuniyetten sonra iş hayatında değil, üniversitede verilen eğitimle olmalıdır. Müfredat bu kapsamda değiştirilmelidir.

Ülkemizde üniversite sanayi işbirliğinin amacına istenilen düzeyde ulaşip ulaşmadığı ve sağladığı katma değer yeniden değerlendirilmelidir.

10. Bilişimci eğitimi. Bilişim sektörü tarafından ihtiyaç duyulan insan kaynağının yetiştirilmesinde; mesleki eğitim ve yükseköğretim müfredatı, bilişim sektörü ile bağlantılı nitelik ve yetkinlikleri arttıracak şekilde uyarlanmalı ve girişimci yaklaşımları güçlendirilmelidir.	2
11. Eğitmenlerin yetiştirilmesi. İlk ve orta öğretimde kodlama eğitimi verilmesi için politikalar geliştirilmeli, öncelikle bu alanda daha fazla eğitmenlerin yetiştirilmesi sağlanmalıdır.	0
12. Genç beyin gücü. Övünç kaynağı olan genç beyin gücü sayımızı doğru yönlendirerek tüm dünyada aranan, istenen ve peşinde koşulan bir ülke olabilmemiz için etkin politikalar ortaya konmalıdır.	1
13. Dezavantajlı kesim. Dezavantajlı kesimlerin eğitim ve istihdamı bilişim teknolojileri ile desteklenmelidir.	2

Bilişim Teknolojilerinin Topluma Nüfuzu/ Sayısal Bölünme

14. Bilişim okuryazarlığı. Yaşam boyu öğrenme kapsamında "bilişim okuryazarlığı" seferberliği başlatılmalı ve sivil toplum kuruluşlarının bu konudaki faaliyetleri desteklenmelidir.	2
15. KOBİ'lerin teknoloji farkındalığı. KOBİ'leri bilişim ve Sanayi 4.0 kapsamında, nesnelerin interneti, sanal gerçeklik, karmaşık gerçeklik, büyük veri, bulut bilişim, robotlar, akıllı fabrikalar gibi her geçen gün daha da gelişmekte olan ve rekabet sağlayıcı bu teknolojiler konusunda bilinçlendirme yaratılmalıdır. KOBİ'lerimizin gelecek yıllar itibarıyla ihracat sorunu yaşamaması için, KOBİ'lerimizin makine öğrenimi ve dijitalleşmeye	2

yatırım yapmaları konusunda farkındalık sağlanmalı ve bu konuda ara eleman ihtiyacı kısa sürede giderilmelidir.	
16. Genişbant internet hizmetleri. Türkiye’de her bir haneye ulaşmakta olan elektrik, su, doğalgaz gibi temel hizmetlere genişbant internet hizmetleri de eklenmelidir. Geniş bant internet hizmeti temel hak olarak yasalarımızda yerini almalıdır. Türkiye’de genişbant yatırımlarına yönelinerek eğitimden sağlığa kadar tüm alanlarda hizmetlerin genişbant altyapısında geliştirilmesi ve sunumları sağlanmalıdır. Bu amaçla, gerekiyorsa Evrensel Hizmet Fonu kullanılmalıdır.	2
17. Sayısal bölünme. İnternet erişimi olmayan ya da erişim olanağı olduğu halde bilişim araçlarını kullanma deneyim ve bilgisi kısıtlı olanların e-Devlet uygulamalarına erişimini kolaylaştırmak amacıyla ‘Tek Nokta Hizmet Durakları’ gibi yöntemler uygulamaya konulmalıdır. Bu amaçla kamu kurumları ile yerel yönetimlerin birlikte çalışabilirliği ve vatandaşlara hizmet sunumları sağlanmalıdır.	1
18. Genç nüfusun bilişim yeteneği. Eğitim süreçlerinde sayısal içerik ve teknolojik araç ve gereç kullanımı arttırılmalıdır. Eğitim müfredatı, orta öğretim, mesleki eğitim ve yükseköğretim bakımından hem eğitim sürecinin kesintisiz devam etmesi, hem de bilişim sektörü ve diğer etkilenen sektörlerin gelecekte ihtiyaç duyacağı nitelik ve yetkinliklere cevap verecek şekilde tasarlanmalıdır.	1
Yeni Meslekler	
19. Yeni meslekler. Nitelikli insan gücünün ülkelerin gelişmişlik göstergesi olduğu gerçeğinden hareketle özellikle mesleki gelişime önem verilmelidir. Değişen teknoloji ile bir yandan var olan mesleklerde yeni becerilere gereksinim duyulurken diğer yandan da yeni meslek türleri ortaya çıkmaktadır. Mobil internet ve bulut teknolojileri, nesnelerin interneti, yeni enerji kaynakları ve teknolojileri, robot teknolojileri, sürücüsüz taşımacılık, biyoteknoloji, giyilebilir teknolojiler vb yeni teknolojiler geleceğin iş konuları olarak görülmektedir.	2
20. Çatı organizasyon oluşumu. Doğru insan kaynağı planlaması için ortaya çıkacak yeni meslekleri öngörecekt, takibini yapacak ve standartlarını belirleyecek bir çatı organizasyon oluşturularak, gelecekteki (ulusal ve küresel) ihtiyaçlara uygun insan planlaması yapılmalıdır.	0
21. Robot atölyeleri. Türkiye’nin genç dinamik nüfusu yeni mesleklere küçük yaşlarda yönlendirilmeleri; dijital dünyanın nitelikli iş gücü ihtiyacının karşılanmasında itici bir güç olacaktır. Dijital dönüşümde ihtiyaç olunacak olan yeni mesleklere ön hazırlık ve nitelikli insan kaynağının yetiştirilebilmesine katkı sağlamak amacıyla 8-14 yaş arası öğrencilerin katılabileceği “Robot Atölyeleri”nin her ilçede ve/veya şehirde oluşturulması	2

ve atölye çalışmalarının yapılması için altyapı oluşturulmalıdır.

İstihdam

22. İşgücü etkinliği. Ekonominin ihtiyaç duyduğu işgücünün yetiştirilmesi, bilgi çağının gerekleri doğrultusunda niteliklerinin yükseltilmesi ve işgücü piyasasında etkinlik artmalıdır.	2
23. Yazılımcı ihtiyacının karşılanması. Teknolojinin hızlı gelişimi ve dijital ekonomiye dönüş, özel sektörün bilişimci ihtiyacını arttırmıştır. Türkiye’de 2023 yılına kadar 300 bin kişilik bilişim istihdam açığının olacağı ifade edilmektedir. Üniversitelerden gelecek yeni mezunları beklerken sektörün eleman ihtiyacını kısa dönemde karşılayacak çalışmalar yapılmalıdır. Fen eğitimi almış (örneğin; istatistik, matematik, fen, fizik bölümlerinden mezun olmuş) işsiz mezunlar kısa vadede sektöre kazandırılabilir.	2
24. Kadın istihdamı. Kadınların bilişim alanında eğitilmesi, bilinçlendirilmesi, bilgi ve becerilerini katma değere dönüştürmesine destek sağlayan ülke çapındaki tüm bu çalışmalar oluşturulacak “ülke ekonomisine katkı platformu” altında bir bütünlük içinde değerlendirilerek desteklenmelidir. Bilişim sektöründe kadın istihdamını artırıcı önlemler alınmalıdır.	2
25. Bilişim uzmanlığı kadrosu. Kamu, kurum ve kuruluşlarında nitelikli bilişim personelinin istihdamı için çalışmalar neticelendirilmeli, bilişim uzmanlığı ve diğer ara pozisyonlar tasarlanmalıdır.	0
26. Tersine beyin göçü. Gerekli çalışmalar yapılmalı ve bilişim teknolojilerine yön veren küresel üreticilerin ve çalışanlarının; ülkemizde de çalışabilmeleri ve yatırım yapabilmeleri maksadıyla ilgili mevzuat daha kolay ve teşvik edici hale getirilmelidir.	1
27. Sanayicinin insangücü ihtiyacı. Bir yanda çok sayıda genç işsiz olmasına karşılık, öte yanda nitelikli ara eleman bulamamaktan yakının iş yerleri bulunmakta. Üniversitelerden mezun olmuş ancak işsiz gençler, bir akademi kurularak, kısa süreli eğitimlerle belli bir seviyeye getirilerek sanayinin ihtiyaç duyduğu eleman açığı kısa sürede kapatılmalıdır.	1

YÜKSEK TEKNOLOJİYE YÖNELEN BİR EKONOMİK YAPININ OLUŞTURULMASI

Sanayide ve hizmetlerde küresel rekabet gücünün ve verimliliğin arttırılması

28. Küresel rekabet. Rekabet gücü sıralamasında geride yer almasının temel sebepleri, iş ve çalışma ortamının girişimciliği ve yenilikçiliği destekleyecek, verimliliği arttıracak ve bürokrasiyi azaltacak şekilde iyileştirilememesi, ekonomik ve teknolojik altyapıdaki yetersizlikler ve insan kaynakları potansiyelinden yeterince yararlanılamamasıdır. Bu olumsuzlukları ortadan	2
--	---

kaldıracak çalışmalara başlanılmalıdır.	
29. Sektörel değil bütünleşik dijital dönüşüm. Teknolojik gelişme nedeniyle sayısal dönüşümden en fazla etkilenecek sektörlerin dijital dönüşüm yol haritası hazırlanarak, kısa dönem hedefler zaman geçmeden uygulamaya alınmalıdır.	1
30. Küresel pazara ulaşım. Ticari ataşeliklerin elindeki imkân ve yetkiler, ulusal girişimcilerin küresel pazara daha kolay girebilmeleri ve uluslararası alanda daha etkin işbirlikleri oluşturabilmek amacıyla geliştirilmelidir.	0
31. Organize sanayi bölgeleri. Organize sanayi bölgelerinde genişbant erişimi sağlanmalı ve bu bölgelerde faaliyet gösteren KOBİ'lerin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak e-iş ortamına geçişi sağlanmalıdır.	1
32. Mevzuat düzenlemeleri. Yeni teknolojiler ve yeni ekonomi ile ortaya çıkan sorunlar için yeni mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır. Örneğin; bulut vb. teknolojilerin uygulamalarının vergilendirmesi.	1
33. Dijital dönüşüm merkezi. Sanayide dijital dönüşümün sağlanmasına destek olacak "Dijital Dönüşüm Merkezleri" kurulmalıdır.	1
34. Bilişim enstitüsü. Güncel teknolojilerin önceliklendirilmesi, ülkeye transferi, sektörler bazında yaygınlaştırılması ve geliştirilerek yeniden üretilmesi konusunda çalışmalar yapacak Türkiye Bilişim Teknolojileri Enstitüsü kurulmalıdır.	0
Akıllı Üretim	
35. 4.Sanayi teknolojileri. Sanayi 4.0 kapsamında telaffuz edilen; nesnelerin interneti, sanal gerçeklik, karmaşık gerçeklik, büyük veri, bulut bilişim, robotlar, akıllı fabrikalar gibi her geçen gün daha da gelişmekte olan kavramlara ve gelişime öncelik verilmesi sağlanmalıdır.	2
36. Dijital dönüşüm ve kurumsallaşma. KOBİ'lerin Sanayi 4.0'ın neresinde yer aldığının tespitinin doğru yapılarak, sürdürülebilir ülke politikaları ve KOBİ dijital dönüşüm ve dönüşümle entegre kurumsallaşma altyapısı oluşturulmalıdır. Akıllı üretim ve küresel rekabet için, günümüzün teknolojik gelişmeleri KOBİ'lerde süratle uyarlanmalıdır. Söz konusu dönüşüm tek başına "akıllı üretim" ile sınırlı tutulmadan, üretimi etkileyen ve üretim yönetimini tetikleyen tüm çevresel unsur ve süreçlerin de dijital dönüşüm kapsamında değerlendirilmesi gereklidir.	1
37. Yerli yazılım ihracatı. Ülkemizin güvenlik gibi kritik alanlarda, profesyonel ürünler ortaya koyarak bu kapsamda yerli yazılım ve yazılım ihracatı konusunda ekosistem zaman geçmeden yaratılmalı ve Ekonomi Bakanlığı	2

tarafından oluşturulan ihracat stratejisinin kısa sürede uygulamaya konmalıdır.	
38. Markalaşma. Dijital ekonominin büyütülmesi ve mevcut Ar-Ge kapasitesinin ekonomik değere dönüştürülebilmesi amacıyla ticarileştirme faaliyetlerine odaklanılmalıdır. Türkiye'nin, Çin, Hindistan gibi ülkelerin düşük maliyetle üretip ihracat yapması nedeniyle ortaya çıkan rekabet dezavantajının, yüksek teknoloji ürünlerin üretimi ile avantaja döndürmeye çalışmalıdır.	1
39. Pazar payı. Büyük firmalarımızın başarısız dijital dönüşümü, en çok ihracat yaptığımız Almanya ve diğer ileri ülkelerdeki pazarlarımızı da kaybetmemize neden olabilir. Bu durum karşısında üçüncü dünya ülkelerine mal satabilen duruma gerileriz. Teknoloji içeren mal ithalatı nedeniyle 'Yerli ve Milli' tanımından giderek uzaklaşarak, Türkiye, el emeğine dayalı yalın işçilik sağlayan ülke durumuna gerileme durumuna düşebiliriz.	1
40. Robot teknolojisi. Türkiye sanayisinde robot/robotik teknolojisinin gelecek yıllarda etkin ve verimli olarak kullanımını sağlamak amacı ile gereken çözüm önerileri ortaya konmalıdır.	2
İnovasyon ve Girişimcilik	
41. Girişimcilik. Girişimcilik kültürünün oluşturulması, yaygınlaştırılması, bu ruhun korunması, yeni iş fikirlerinin hayata geçirilmesi ve hızlı bir dönüşümle başarıya ulaşılması için rekabet edilebilir bir alt yapıya sahip olunması için gerekli çalışmaların yapılması,	2
42. Pazarlama olanağı. Türkiye'nin yakın coğrafyasıyla kültürel bağları ve bu ülkelerle iş yaparken hızlı adapte olabilmesi, Türk girişimcilerinin ön plana çıkmasını sağlayabilir. Önümüzdeki yıllarda bu coğrafyada iş yapmak isteyen gelişmiş ülkeler Türkiye yazılım ve bilişim sektörüyle daha sıkı iş birliği yapmak zorunda kalacağı düşünüldüğünde pazarın başka ülkelere yönelmemesi için çalışmalara ivedilikle başlanması gerekmektedir.	0
43. Girişimcilik destekleyici yapılara dönüşülmelidir. Sanayi 4.0'ın doğru anlaşılabilmesi ve fırsatların kaçırılmaması amacıyla üniversitelerin, müşteri, sanayi ve öğrencilerin işbirliği içerisinde olduğu, girişimciliğin desteklendiği habitat şeklindeki yapılara dönüştürülmelidir. Girişimci kadınlar için girişimcilik kültürü oluşturulmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.	2
Etkin Ar-Ge Politikaları	
44. Ar-Ge politikası. Bilişim sektörü başta olmak üzere tüm sektörlerde ulusal kapasitenin arttırılmasına yönelik Ar-Ge politikalarının oluşturulabilmesi için teknoloji yol haritasının hazırlanması, Ar-Ge mevzuatının mükerrerliğin önlenmesi, işbirliğinin zorunlu kılınması ve ortak altyapıların kullanılmasına olanak sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve söz konusu çalışmaların tek üst yapı koordinasyonunda ve tüm sektörlerin eşgüdümünde	2

değerlendirilmelidir.	
45. Ar-Ge destekleri. Evrensel hizmet, Ar-Ge fonlarını kullanarak; ticarileşen Ar-Ge yatırımları ve yenilikçi şirketleri destekleyecek fonlar, sektöre kullanılmalı ve girişimcilik desteklenmelidir. Yenilikçi şirket sertifikaları çıkarılmalı, bunun yıllık ölçümü yapılmalı ve bu şirketlere çalışmalarında mali ve bürokratik kolaylıklar getirilmelidir. Ayrıca, ülkemiz Ar-Ge stratejisine uygun olarak Ar-Ge merkezi ve teknopark firmalarının bir araya gelip proje yapacakları, birlikte ürün/servis geliştirebilecekleri Ar-Ge programları oluşturulmalıdır. Sektörün değer zincirinde farklı rolleri olan büyük firma, KOBİ ve akademi arasında bu tarz işbirlikleri ile yenilikçi ürün ve servislerin çıkartılması hedeflenmelidir.	2
46. Teknoloji geliştirme bölgesi. Türkiye'nin her bölgesi "teknoloji geliştirme bölgesi" ilan edilmeli; teknoparklar, özel/uzmanlık olarak sınıflandırılmalı, teşvik ve destek mekanizmaları bu sınıflandırmaya uygun olarak verilmelidir. Ülkemiz için uygun teknoloji transfer ofisi modeli tanımlanıp uygulamaya konmalı ve performansları değerlendirmelidir.	1
47. Teşviklerin düzenlenmesi. İhracatımızda katma değeri yüksek olan bilişim teknolojileri ürün, hizmet ve yazılımlarının artırılabilmesi için Ar-Ge ve teşvik mekanizmaların yeniden düzenlenmesi ve yasal çerçeve oluşturulmalıdır. Mevcut Ar-Ge kapasitesinin ekonomik değere dönüştürülebilmesi amacıyla ticarileştirme faaliyetlerine odaklanılmalıdır.	2
48. KOBİ'ler. KOBİ'lerde teknolojinin yayınımlarını hızlandırabilmek için teknoloji transferi ve Ar-Ge kapasitesi geliştirilecektir. KOBİ'lerin düşük teknoloji seviyeleri, uluslararası pazarlardaki rekabet edebilirliklerinin önündeki önemli engellerden biridir. Teknolojinin yayınımlarını hızlandırabilmek için transfer kapasitesinin geliştirilmesi ve kalite yükseltilmesine yönelmesi amaçlanmakta ve bu kapsamda işletmelerin teknoloji alt yapılarının geliştirilmesine yönelik eğitim, danışmanlık, Ar-Ge desteklerinin yoğunlaştırılması öngörülmektedir.	2
Güçlü Bilişim Sektörü	
49. Bilişim ekosistemi. Türk bilişim yazılımının dünya ihracatından aldığı payın artırılabilmesi amacıyla, gerçekleştirilecek faaliyetlerin ve eylem planlarının, istenen seviyeye ulaşabilmesi için, öncelikli, olarak bilişim sektörünün ulusal seviyede regülasyonunun yapılması, yetkinliğinin arttırılması ve kapasitesinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu amaçla ülkemiz bilişim ekosisteminin güçlendirilmesi, ekosistemden sorumlu tüm paydaşların işbirliği ve Ar-Ge teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi, etkin teknoloji yol haritasının hazırlanması, standartların belirlenmesi ve yasal çerçevedeki eksikliklerin tamamlanması sağlanmalıdır.	1

50. Açık kaynak kod. Açık kaynak kodla hazırlanan/üretilen çözümlerin yalnız üniversitelerde Ar-Ge amaçlı işler için değil artık birçok ülkenin stratejik kamu kurum ve kuruluşların uygulamalarda kullanıldığı bilinmektedir. Bu kapsamda her sektörde açık kaynak kodlu yerli yazılımların kullanımını yaygınlaştırılmalıdır.	1
51. Küresel firmaların ülkemize getirilmesi. Küresel firmaların veri merkezlerini Türkiye’de kurmalarını teşvik etmek için gerekli mekanizmaların oluşturulmalıdır. Öneri olarak; elektrik tüketiminde indirim veya vergi muafiyeti, enerji maliyetlerinin yanı sıra yatırım, altyapı, istihdam ve vergi teşvik/destek/muafiyeti, genişbantlı internet erişiminin yaygınlaştırılması için yatırım destekleri ve yatırım ortamının sürdürülebilirliğinin sağlanması ile ülkemizin bölgesel veri üssü olması için serbest bölge modeli oluşturulması sağlanabilir.	0
52. Kamu ihale mevzuatı. Her ne kadar Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuatlarda yerli ürünlere avantaj getirilmiş olsa da kamu kurumlarının yazılım alımında istenilen şekilde uygulanmadığı görülmektedir. Yerli çözümlere avantaj sağlayan ve rekabeti engellemeyen kurallar uygulanmalıdır. Bilişim sektörel rekabeti açısından, sektör için önemli bir potansiyel olan kamu bilişim projeleri hizmet tedarikinde, sektörde rekabet koşullarını bozan ve hem kurumsal ihtiyaçların tanımlanmasında hem de projenin yönetiminde etkinsizliğe yol açan ihale muafiyetleri, zorunluluklar dışında giderilmelidir.	2
53. Mobil pazar. Vergi oranları ve mali yükümlülükler genişbant kullanımının yaygınlaşmasına katkı sağlayacak şekilde azaltılmalıdır. Gerek Hükümet Programı, gerek Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun stratejik planlarında genişbant kullanımının yaygınlaşması ve vatandaşlara ulaşımının sağlanması öncelikli konular arasında yer almaktadır. Bu hedeflerde başarılı olunabilmesi için sektörün gelişiminin önünde engel olan sabit ve mobil pazarlar üzerindeki vergi yüklerinin ve finansal yükümlülüklerin hafifletilmesi önem göstermektedir.	2

Destek ve Teşvikler

54. KOSGEB desteklerinin, fakirlikle mücadele yaklaşımıyla değil, üretimi ve özellikle yüksek katma değer üretimini özendirecek biçimde organize edilmelidir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili kurumlar tarafından verilen KOBİ gelişim destek programının ve bütçesinin genişletilerek KOBİ’lerin bilişimle entegrasyonu için yeni yollar yaratılmalıdır. TÜBİTAK Ar-Ge desteklerinde bilişim projelerine daha çok pay ayrılmalı; Bilişim alanında stratejik öneme haiz konuların belirlenmesi ve bu	2
---	---

desteklerin devamlılığı da bu projeler için ayrılan destek miktarı kadar önemlidir. Bu anlamda, bilişim sektöründe ülke stratejisine uygun olarak uzun soluklu yeni TÜBİTAK programları açılmalıdır. Ayrıca, üniversite ve sanayi tarafından üretilen projelere TÜBİTAK desteği sağlamasının kolaylaştırılması sektörde AR-GE ve inovasyonun gelişimine katkı sağlayacaktır. TÜBİTAK başvuru süreçlerinin basitleştirilmesi, hızlandırılması ve başlatılan TÜBİTAK Ar-Ge projelerinin takip ve ödeme süreçlerinin yeniden değerlendirilmesi faydalı olacaktır.

KAMU HİZMETLERİNDE KALİTE VE ETKİNLİĞİN ARTMASI

Dijital Devlet

55. Akıllı yaşam. Akıllı Yaşam Evresinde, yasama, yürütme, yargı ve kamu hizmetlerinde doğrudan katılıma açık bir demokratik düzenlemeye olanak verecek e-devlet uygulamaları ortaya konmalıdır. Kamu hizmetlerinin şeffaf, izlenebilir ve sorgulanabilirliği sağlanmalıdır.	2
56. Kamu bilişim kapasitesinin geliştirilmesi. Kamu kurum ve kuruluşlarının bilişim (dijital devlet projesi) hazırlama ve yönetme kapasiteleri geliştirilmelidir. e-Devlet proje ve uygulamaları bütünsel bir yaklaşımla ele alınıp kamuya ait dijital dönüşüm projeleri kurumlar arası koordinasyon ve güvenli elektronik ortamlarda bilgi paylaşımını temel alan bir anlayışla sanallaştırma, bulut bilişim, yeşil bilişim ve mobil uygulama eğilimleri dikkate alınarak yürütülmelidir.	1
57. Vatandaşların Elektronik İmza ve Mobil İmza kullanım teşvik edilmelidir. Kamu kurumlarının verimliliğinin ve elektronik hizmetlerinin yaygınlığının artması için e-Devlet hizmetleri kapsamında çevrimiçi işlemlerle ödemelerde indirim sağlanması veya işleme alma sıralamasında öncelik kazanılması gibi yöntemler ile vatandaşlarımızın bu hizmetler ile tanışması sağlanmalı ve bu süreçte elektronik imza/mobil imza kullanımının teşvik edilmesine yönelik önlemler alınmalıdır.	1
58. Kamu bilgi işlem birimlerinin organizasyondaki yerleri iyileştirilmelidir. Her kurumda tek bir merkezi bilişim birimi olmalı ve bu birimler doğrudan en üst yöneticiye bağlı olarak çalışmalıdır.	0
59. Kamu projelerinin pazarlanması. Nitelikli dijital devlet proje ve uygulamaları modüler ürünlere dönüştürülmeli ve yeni bir ihracat politikası oluşturulmalıdır. Bu kapsamda pazarlama ayağındaki eksikliklerin üstesinden gelecek yeni mevzuat düzenlemelerinin yapılmalıdır.	0
60. Kamu bilgi birikiminin paylaşılması. Kamudaki görevleri nedeniyle toplantı veya eğitim amacıyla yurt dışına gidenlerin elde ettikleri eğitim ve	0

deneyimler, webinarlar üzerinden diğer kamu çalışanlarıyla paylaşılmalıdır.

61. **Bilişim çalışanlarının özlük hakları düzenlenmeli;** bilişim teknolojileri alanında nitelikli ürün ve hizmet üretiminin anahtarı olan bilişim çalışanlarının özlük haklarına ilişkin iyileştirici düzenlemeler yapılmalı, diploma ve sertifika denkliklerine ilişkin kurallar tanımlanmalıdır. Bilişim Uzmanlığı Sınıfı Kurulmalı; bu amaçla, iş gücü, iş riski teminindeki güçlük zammı, ek gösterge ve özel hizmet tazminatı istenilen seviyeye getirilmeli ve bilişimcilerin bu kadroda yer alması sağlanmalıdır. Bunlar gerçekleşinceye kadar, personelin Teknik Hizmetler Sınıfında değerlendirilmesi sağlanarak, ücret farklılıkları giderilmeli, ek gösterge, yan ödeme ve Özel Hizmet Tazminatları düzenlenerek uygun hale getirilmelidir.

Kamu bilişim personelinin özlük haklarının sağlanması hususunda Strateji ve Eylem planlarında belirlenen çalışmalar sonuçlandırılmalıdır.

Kamu Yatırımlarının Planlanması ve Projelerin Etkin Uygulanması

Kamu yatırımları büyümeye, verimliliği artırmaya, tasarruf sağlamaya, özel sektör yatırımlarını desteklemeye, istihdamı ve ülke refahını artırmaya katkısı nedeniyle ülkemiz ekonomisi ve sosyal gelişim açısından çok önemli durumdadır. Dijital dönüşüm projelerinin etkin takibinin yapılabilmesi için:

- Hükümet tarafından takip edilen yıllık kamu yatırım programı yönetim süreci ve yatırımlar bilgi sistemi,
- Stratejik yönetim uygulamalarının merkezi düzeyde izlenmesi ve değerlendirilmesi bilgi sistemi,
- Kamu kurum ve kuruluşlarında etkili bir insan kaynakları planlaması yapmaya olanak sağlayan kamu personel bilgi sistemi
- Elektronik ticaret yapan işletmelerin ulaşılabilir olması ve e- ticaret verilerinin sağlıklı bir şekilde takip edilmesine olanak sağlayan bilgi sistemleri

kısa sürede, etkin, vatandaş ulaşımına açık ve STK eşgüdümüyle kullanıma açılmalıdır.

Katma değeri yüksek ve vatandaş talepleri doğrultusunda vatandaş ve iş dünyasına yönelik kamu hizmetlerinin e-Devlet Kapısına dâhil edilmeli ve UYAP, FATİH vb büyük projeler yeniden değerlendirilmelidir. UYAP projesi bilgiye ulaşım yetkilendirmesi yeniden gözden geçirilmelidir.

Elektronik haberleşme, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, tapu, tarım vb coğrafi bilgi sistemlerine gerek duyulan uygulamalar üst üste konarak tek bir coğrafi bilgi sistem üzerinde gerçekleştirilmesi maliyet açısından önemlidir.

Bilgi sistemlerinde dezavantajlı gruplar göz önünde tutulmalıdır.

REKABET ve GÜVENLİK

Rekabet ve Fikri Haklar

Bilişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişmeler ile artan uluslararası ilişkiler, fikri hakların korunması açısından da yenilik ve değişikliklere neden olmuştur. Fikri mülkiyet haklarına ilişkin mevzuat günün şartlarına göre güncellenmeye gereksinim duymaktadır. Bu kapsamda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları eşgüdüm içinde mevzuat güncellemesi gerçekleştirmelidir.

62. **Yerli ve milli kavramı.** Yerli ve milli yazılım ve firma kavramı karışıklıklara imkan vermeyecek şekilde tanımlanmalıdır ve mevzuatlar bu tanıma göre düzenlenmelidir. 1

63. **İnternet Yasası'nda düzenlemeler.** 5651 Sayılı, 'İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da geliştirici yeni düzenlemeler yapılmalıdır. 1

Kanun ile ilgili tüm gelişim alanlarının, uygulama sürecinde görülen aksaklıklar da dâhil olmak üzere STK, sektör paydaşları ve özel sektör katılımlarıyla ülke çıkarlarını gözeterek şekilde yeniden değerlendirilmelidir.

İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Yasa kapsamında sosyal medyanın ulaşımına kapatılması uygulamaları kaldırılmalıdır.

64. **Kişisel veriler.** Kişinin kimlik yapısını ortaya koyan ve kişiye özel bilgiler olması nedeniyle kişisel veriler ve kişisel verilerin güvenliği ve gizliliği çok önem gösteren bir konu olup kişisel verilerin korunması ve ulusal bilgi güvenliği alanlarında hukuki altyapı tamamlanmalıdır. 2

Siber Güvenlik

65. **Bütünleşik strateji ve eylem.** Kritik altyapılar ve tüm sektörler eşgüdümünde strateji, eylem planı ve iş sürekliliği planları hazırlanmalıdır. 0

66. **İzleme ve değerlendirme.** Siber güvenlik eylem planlarının etkin olarak uygulanması ve izlenebilmesi amacıyla siber güvenlik ekosistemi oluşturulmalı ve güçlendirilmesine yönelik yasal düzenlemeler (kamuda kullanılacak siber güvenlik çözümlerinde yerli ürün kullanımının zorunlu hale getirilmesi vb.) tamamlanmalıdır. 1

Bu değerlendirmeler için Siber Güvenlik Kurulu ve altında teknik çalışma grubu ile izleme komisyonları oluşturulmalıdır.

67. **Nitelikli insan kaynağı.** Siber güvenlik ürün ve çözümlerinin geliştirilmesinde, siber güvenlik cihazlarının yapılandırılması ve yönetilmesinde ve kritik altyapılarda siber saldırılar esnasında ve sonrasında 2

yapılması gereken eylemlerde uzman kadrolara ihtiyaç bulunmaktadır. Nitelikli insan kaynağının ortak kullanımı ve bilgi ve tecrübelerin paylaşımı amacıyla ‘Siber Güvenlik Uzmanlar Yetenek Havuzu’ oluşturulmalıdır.

Kamusal ve sektörel SOME’ler başta olmak üzere bilişim ve siber güvenlik sektörlerinin siber güvenlik elemanı ihtiyacının karşılanması amacıyla Mesleki Yeterlilik Kurumu işbirliği ile siber güvenlik elemanlarına “Ulusal Meslek Standard”ı hazırlanmalıdır.

68. **Farkındalık ve bilinçlenme.** Gerek kurumsal gerekse bireysel düzeyde siber güvenlik farkındalığının artırılarak, yeterli bilinç ve bilgi seviyesine ulaşılması sağlanılmalıdır.

1

Bu kapsamda, siber güvenlik, ilkokuldan başlayarak eğitim müfredatına alınmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı, valilikler, belediyeler ve STK’lar yapacakları etkinliklerle kullanıcıları bilinçlendirmeye çalışmalı ve bu çalışmalar TV kamu spotları ile desteklenmelidir.

ULUSAL KALKINMA HEDEFLERİ ÇERÇEVESİNDE İZLEME VE DEĞERLENDİRME

69. Ulusal Dijital Dönüşüm çalışmaları, belirli süreler içinde ve ortaya konan ulusal göstergeler çerçevesinde değerlendirilmelidir.

O

İzleme ve değerlendirmesinde etkinliğin artırılması ve uygulama sonuçlarının süreç boyunca etkin ve şeffaf biçimde raporlanması amacıyla STK’lar ve ilgili kesimlerle işbirliği yapılmalıdır.

AB sayısal gündemi ve küresel politikalar daha yakından izlenmeli ve hazırlanan strateji ve eylem dokümanlarına ulusal öncelikler çerçevesinde yansıtılmalıdır.

SONSÖZ

Her siyasi partiden, bilişimle kalkınma yolunda, bilgi toplumu altyapısını hızla oluşturulmasını, bilgi ve teknoloji üretimi, kullanımı ve ihracatını arttırıcı politikaları uygulamasını, bilişim sektörü sorunlarına çözüm üretmesini, bilişimci istihdamını sağlayıcı öneriler ortaya koymasını ve toplumsal bilincin geliştirilmesini beklemekteyiz. Bu kapsamda seçime katılacak siyasi partilerin web sayfalarından elde edilen seçim bildirgeleri çerçevesinde ana başlıklar aşağıda belirtilmiştir:

Adalet ve Kalkınma Partisi

İnternet Sayfasından Alınan Bilişimle İlgili Konular:

- Dijital dönüşüm, ekonominin tüm sektörlerinde öncelikli politikalar arasında yer alacağı ve bilişim ve yazılım sanayinin odak sektörler kategorisine alındığı,
- Kamu ihale mevzuatının güncelleneceği,
- 2018 sonunda tüm kamu hizmetlerinin e-Devlet Kapısı'ndan sunulacağı,
- Adliyeler ve diğer kamu kurumları arasında bilişim entegrasyonunun sağlanacağı,
- Gençlere siber güvenlik, bulut bilişim, oyun geliştirme uzmanı ve kodlama gibi işbaşı eğitim programları düzenleneceği,
- Girişimci sayısının artırılacağı,
- Dijitalleşme ile yüksek katma değerli yatırım döngüsünün başlatılacağı,
- Özel kesim, sivil toplum temsilcileri, kamu ve üniversite işbirliğinin geliştirileceği,
- Sanayi işletmelerimizin dijital dönüşümün destekleneceği,
- İlk Dijital Dönüşüm Merkezinin Bilişim Vadisi'nde kurulacağı,
- Sanayinin dijital dönüşümüne KOSGEB ve TÜBİTAK desteklerinin verileceği,
- Tasarım ve Dijital Dönüşüm Merkezlerinin kurulacağı,
- Sanayi ve teknoloji geliştirme bölgelerini yeniden yapılandırılacağı,
- Yapa zekâ, robot teknolojileri, bulut bilişim ve büyük veri araştırma altyapılarını kurulacağı,
- Nesnelerin interneti teknolojilerinin yaygınlaştırılacağı,
- Firmalar arası entegrasyonuna yönelik çalışmaların destekleneceği,
- Otomasyon ve robot teknolojilerinde yerli üretimi güçlendirileceği,
- Yeni iş modellerinin ekonomiye uyumunun sağlanacağı,
- OSB'lerde Tasarım ve Dijital Dönüşüm Merkezleri ile Model Fabrikalar kurulacağı
- Bilişim sektöründe teknolojik ürün yatırımlarını ve kümelenme çalışmalarının destekleneceği,
- Kişisel veriler ulusal ve uluslararası hukuka uygun olarak korunacağı, bu konuda vatandaş menfaatlerinin esas alınacağı,
- Savunma sanayi firmalarının bilgi güvenliğinin sağlanması ve siber saldırılardan korunması için projeler yürütüleceği

belirtilmiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi

İnternet Sayfasından Alınan Bilişimle İlgili Konular:

- E-devlet araçlarının etkin şekilde kullanacağı, vatandaşların kamu hizmetlerine hızlı, düşük maliyetli ve kolay erişmesini sağlayacak altyapı oluşturulacağı,
- Kamu İhale Yasası'nı AB standartları temelinde yeniden düzenleyeceği,
- Tıbbi bilgi sistemleri ve cihaz yazılımları gibi bilişim teknolojilerinin ülkemizde üretilmesini sağlanacağı,
- Üniversite, sanayi ve devlet arasında iş birliğini destekleyerek, etkin tıp teknoparkları sistemi kurulacağı,
- Ulaşım sistemlerinin tamamında bilişim altyapısı ile geliştirileceği,
- Vatandaşlara İnternet hakkı çerçevesinde, ücretsiz olarak aylık 2 GB'a kadar genişbant İnternet erişimi sağlanacağı,
- Yerli yazılım sektörünü teşvik edileceği,
- Kamu kuruluşlarında açık kaynak kod kullanımının yaygınlaştırılacağı,
- KOBİ'ler ve sosyal işletmelerin e-ticaret kapasitelerini artırmaya yönelik önlemler alınacağı,
- KOBİ'ler ve sosyal işletmelerin bulut bilişimi, elektronik tedarik ve stok yönetimi yöntemlerini kullanmalarının teşvik edileceği,
- Evrensel Hizmet Fonu'nu amacına uygun kullanılacağı,
- Fiber optik altyapısını tamamlayarak, yurdun her köşesine nitelikli ve ucuz İnternet hizmeti götürülmesinin sağlanacağı,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri ve buna dayalı hizmetler üzerindeki ÖİV'yi bütünüyle kaldırılacağı ve KDV'nin düşürüleceği,
- Telekomünikasyon sektöründe sabit telefon ve altyapı hizmetleri olmak üzere, rekabet önündeki tüm engellerin kaldırılacağı,
- Start-up Hızlandırma Programları kurulacağı,
- Bilişim sektöründe, cirosunun yarısını ihracat ile elde eden firmalara kurumlar vergisi indirimi sağlanacağı,
- Enerjinin ve diğer kaynakların sürdürülebilirliği ve verimli kullanılabilmesi için, dijital teknolojilerin getirdiği olanaklardan yararlanılacağı,
- Robot üretimi, tasarımı ve yapay zekaya yönelik çalışma ve teşviklerin arttırılacağı,
- Veri analitiği, nesnelerin İnternet'i, üç boyutlu yazıcılar, siber güvenlik, biyoteknoloji, nanoteknoloji, hassas tıp gibi alanlara ayrılan kaynakların arttırılacağı ve bu alanlarda insan kaynağı yetiştirilmesi, teknoloji geliştirilmesi ve üretilmesine destek sağlanacağı,
- Kişisel verilere hakim kararı olmaksızın erişilmesinin engelleneceği ve bu yolla elde edilen kişisel verileri yargı kararı ile imha edileceği,
- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nu evrensel ilkeler çerçevesinde, unutulma hakkını da kapsayacak şekilde düzenleneceği,
- Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun faaliyetlerini özel hayatın korunması ilkesi çerçevesinde yapılandırılacağı belirtilmiştir.

Halkların Demokratik Partisi

İnternet Sayfasından Alınan Bilişimle İlgili Konular:

- Gençler için internet erişiminin temel bir hak olduğu ve sansürsüz, ücretsiz ve özgür internet erişimini gençlere sağlanacağı ifade edilmiştir.

İYİ Parti

İnternet Sayfasından Alınan Bilişimle İlgili Konular:

- Türkiye'nin bilgi ekonomisine dönüşümü ile bütünleşik e-Devlet sisteminin kurulmasından sorumlu olacak Dijital Dönüşüm Başkanlığı ihdas edileceği,
- Bilgi ekonomisine dönüşüm için yol haritası hazırlamayı ve hâlihazırda kamuya ciddi yük getiren ve başarısız e-Devlet projelerini sonlandırılacağı,
- Bilgi toplumu ve bilgi ekonomisine dönüşüm çalışmaları için kurumsal yapılanmaya gidileceği,
- Güncellenmiş e-Dönüşüm Stratejisi çerçevesinde e-Devlet projeleri ve Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yatırımlarını tek elden koordine edileceği,
- Türkiye'nin bilgi ekonomisine dönüşümü ile bütünleşik e-Devlet sisteminin tesis edileceği,
- Kamunun bilgi ve iletişim teknolojileri projelerinin koordinasyonundan sorumlu olacak Dijital Dönüşüm Başkanlığı kurulacağı,
- İnternet erişimini temel insan hakkı olarak tanınacağı,
- Elektronik imza'nın yaygınlaşmasını engelleyen maliyetlerin düşürüleceği ve e-Devlet hizmetlerinin geliştirileceği ve çeşitlendirileceği,
- Tüm vatandaşların e-Devlet hizmetlerinin kullanımının artırılacağı ve dezavantajlı kesimlerin internete erişimi için gerekli tedbirlerin alınacağı,
- İnternete ve e-Devlete erişimi kamusal alanlarda ücretsiz olacağı,
- İnternet erişiminin, elektrik ve su gibi temel bir altyapı hizmeti olarak ele alınacağı,
- Bilgiye erişimde, bilişim ile tüm sektörlerde teknolojik dönüşümün gerçekleştirileceği,
- Bilgi ve iletişim teknolojileri alanında nitelikli insan gücü kaynağının artırılacağı,
- Vatandaşın bilişim okuryazarlığının yaygınlaştırılacağı,
- Talep eden vatandaşlara, okullarda mesai saatleri dışında temel e-Devlet Hizmetleri eğitimi verileceği,
- Yurtdışında yaşayan bilim insanlarımızın bilimsel araştırmalarını Türkiye'de sürdürebilmeleri için gerekli çalışmaların yapılacağı,
- Girişimciliği yerel ekonomi politikalarının ana unsuru haline getirileceği,
- İş planı, finansal ve bilişim okur-yazarlığı ile meslek edinimi, teknik, idari ve mali analizler vs. hususlarında eğitimler verileceği,
- İnternet ve Teknoloji Girişimciliğini geliştirmek üzere verilecek desteklerin Mentorluk ve Nakdi olarak iki aşamada sağlanacağı,
- Uygulamalı internet girişimciliği derslerinin eğitim müfredatına dahil edileceği,
- İnternet ve Teknoloji Girişimciliği Destek Programının hayata geçirileceği,

- Girişimcilerinin yatırım süreçlerinde yaşadıkları zorlukları gidermeye yönelik hukuki zemin iyileştirmelerinin yapılacağı ve Türk Ticaret Kanunu'ndaki eksikliklerin giderileceği,
 - Girişimcilerin yurt dışı pazarlara açılmalarını kolaylaştırıcı ve destekleyici mekanizmalar tasarlanarak hayata geçirileceği,
 - İşletmelerin teknoloji, yönetim, ihracat becerileri, uluslararasılaşma, ihracat artışı, yeni ürün geliştirme, Ar-Ge ve Patent süreçleri, Markalaşma, Pazarlama, ERP kullanımı, İş Planı Geliştirme, B2B vb. alanlarda kapasite geliştirilmesi için bölge bazında farklılaştırılmış programlar tasarlanarak, bu konuda gerekli desteklerin verileceği,
 - Engelli vatandaşları kodlama ve teknoloji geliştirme alanlarında yetkinleştirilerek toplumsal hayata ve ekonomiye katma değer üreterek dahil olmaların sağlanacağı,
 - Özel sektördeki teknoloji şirketlerinde özellikle bilişim alanındaki işler için engelli bireylerin istihdam edilmesinin teşvik edileceği,
 - Kişisel verilerin işlenmesinde, saklanmasında ve silinmesinde evrensel ilkelere bağlı tam bağımsız bir veri koruma kurumunun teşkilini güvence altına alınacağı,
 - TÜİK ile işbirliği içerisinde dijital ortamda kişisel verilerin güvenliği korunarak kurumlar arası veri entegrasyonunun sağlanacağı
- belirtilmiştir.

Milliyetçi Hareket Partisi

İnternet Sayfasından Alınan Bilişimle İlgili Konular:

- Bilişim teknolojilerinde kullanılan her türlü cihaz ve yazılımlarda Türkçe'nin kullanımının sağlanacağı,
- Bilişim teknolojileri alanında teknolojik rekabet üstünlüğü kazandırılacağı,
- Bilişim sektörlerinin geliştirileceği ve destekleneceği,
- Bilgi üretim teknolojileri, bilişim teknolojileri gibi stratejik teknolojilerin Ar-Ge faaliyetlerine ve Ar-Ge sonuçlarının üretime dönüştürülmesine önem ve öncelik verileceği,
- Bilişim ve elektronik haberleşme teknolojilerinde yerli katkı ve fikri mülkiyet oranının arttırılacağı,
- Bilgi teknolojilerinde eğitilmiş insan gücü yetiştirileceği,
- "Bilişim Vadisi" Projesinin hayata geçirileceği,
- Yazılım ve hizmetler alanında sektörün yurt dışına açılmasının destekleneceği,
- Evrensel Hizmet Fonu ve Ar-Ge Fonu'nun etkinlik kriterleri çerçevesinde kullanılmasının sağlanacağı,
- Bilgi ve iletişim teknolojilerinde kamu alımları ve düzenlemeler sektörün gelişimini destekleyici bir politika aracı olarak kullanılacağı,
- İletişim üzerindeki vergi yükünün hafifletileceği,
- Kamunun elektronik ortamda sunduğu hizmetlerin çeşitlendirilerek yaygınlaştırılacağı,
- Bilgi güvenliğinin sağlanması, bilgiye erişimin, paylaşılmasının ve korunmasının güvenliği için gerekli hukuki, kurumsal ve teknolojik altyapının oluşturulacağı,

- Kişisel, kurumsal ve ulusal bilgilerin güvenliğinin sağlanmasında yönetici, kullanıcı, üretici, satıcı, uygulayıcı, denetleyici ve düzenleyici tarafların sorumluluk içinde hareket etmesinin sağlanacağı,
- Kuruluşların bilgi ve iletişim güvenliğini temin edecek bir altyapıya sahip olmalarının sağlanacağı,
- Kamu ihale sistemi bütünüyle yeniden düzenleneceği ve “Kamu İhale Kurumu”nun yeniden yapılandırılacağı,
- Hizmetler kapsamında, serbestleştirme ve özelleştirmelerin etkin ve hızlı bir şekilde tamamlanacağı,
- Bilgisayar ve internet kullanımının yaygınlaştırılarak, rekabetçi bir yapı oluşturulacağı,
- Genişbant erişim kalitesinin iyileştirileceği,
- İnternet alt yapısının mevzuat, idari yapı ve beşeri kapasitesinin geliştirileceği,
- Bilgiye, iş yeri, okul ve evlerden kolayca erişimi teminen millî haberleşme ağına ilişkin alt yapı oluşturulacağı,
- Bilgisayar yazılım ve donanım faaliyetlerinin teşviki suretiyle de özellikle yazılım alanında ülkemizin lider ülkeler arasına girmesi sağlanacağı,
- Bütün vatandaşların ülkenin her yerinden ve her zaman, seçenek zenginliğine sahip bir şekilde, başta sabit ve mobil telefon ile genişbant internet hizmetleri olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerine katlanılabilir maliyetle erişebileceği,
- İnternette içeriğin zenginleştirilmesine ve nitelikli, doğru ve Türkçe kullanılmasına,
- Bilişim ve elektronik haberleşme teknolojilerinde yerli katkı ve fikri mülkiyet oranının arttırılacağı,
- “Bilişim Vadisi” projesinin hayata geçirileceği,
- Kamu kuruluşlarında proje yönetimi etkinleştirilerek, hedefe yönelik şekilde performans denetimleri sağlanacağı,
- Bilgisayar teknolojisinin yargı hizmetlerinde kullanılması ile yargının iş yükünün azaltılacağı,
- e-Devlet ile nüfus, tapu, vergi gibi yargılama süreci ile yakından ilgili tüm kuruluşlar eşgüdümlü çalıştırılacağı,
- Öğrencilerin yazılım, donanım ve dijital okuryazarlık alanlarında eğitilerek çağın gerektirdiği becerilerle donatılması sağlanarak, teknolojik kapasite yanında nitelikli beşeri kapasitenin arttırılacağı,
- Bilgi toplumuna geçişin her türlü alt yapısının oluşturulacağı,
- Teknoloji tedarik ve yatırımları ile bilimsel ve teknolojik araştırma ve geliştirmenin etkin bir şekilde yürütülmesi ve koordinasyonun sağlanması amacıyla “Bilim, Teknoloji ve İletişim Bakanlığı”nın kurulacağı,
- Üniversitelerin bilgi ve teknoloji üretim merkezleri hâline gelmelerinin sağlanacağı,
- Teknokentler ve teknoloji serbest bölgelerinin gelişimi ve yaygınlaşması temin edilerek üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde güdümlü projeler gerçekleştirilmesinin sağlanacağı,

- Bilimsel ve teknolojik araştırmaların, yenilikler ve buna bağlı olarak verilecek patentler aracılığıyla üretime ve toplumsal faydaya dönüşmesini sağlamak amacıyla “Milli Yenilik Sistemi”nin kurulacağı,
- Üniversite-sanayi ortak araştırma merkezleri kurulacağı, özel sektörün ve niversitelerin Ar-Ge kapasitesinden yararlanması temin edileceği

belirtilmiştir.

Vatan Partisi

İnternet Sayfasından Alınan Bilişimle İlgili Konular:

- Türkiye’nin, bilişim ile büyütüleceği,
- Katma değeri en yüksek, millî beyin gücüne dayalı yazılım alanının “stratejik sektör” ilan edileceği,
- Yazılım faaliyetinin tamamının Ar-Ge kabul edileceği,
- Mill yazılım sektörünün en geniş devlet desteğine kavuşturulacağı,
- Teknoparklara sağlanan vergi avantajının bütün yazılımcılara verileceği

belirtilmiştir.

Türkiye Bilişim Derneği

T: +90 (312) 473 8215

F: +90 (312) 473 8216

www.tbd.org.tr

Ceyhun Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak No:4/17

Balgat / ANKARA